

Згадує з ностальгією життя та трудові будні

Віддані працівники українських залізниць щодня вкладають свою працю та максимум зусиль у справу, що служить на благо держави. Вони донині залишаються ефективним транспортним сполученням, і все це завдяки копіткій праці залізничників. Однією з вагомих ланок цієї сфери є товарні контори при станціях. Там робота кипить, як то кажуть, і у свята, і в будні, без вихідних і перерв. Щоправда, є один день у році, який ІТ фахівці вважають особливим — День залізничника. У 2002-ому в Україні вирішили святкувати його 4 листопада на згадку про історичне минуле. Та нині є багато залізничників, які, як і раніше, відзначають його в першу неділю. Серед них і корінна сарненка Галина СТАРШИНОВА (Чікіна), яка залізничній сфері присвятила майже 40 літ.

Роки, віддані посаді товарного касира, наголошуючи на нелегку працю, згадує з ностальгією. Починала свій трудовий шлях у післявоєнний період. Мабуть, не варто нагадувати, що то були за часи. Від неї напряду залежало своєчасне й чітке виконання цілої низки вантажних і грошових операцій. Головними були й правильність заповнення перевізних документів, візування накладних й ін.. До того ж, необхідно теоретично досконало знати правила перевезень вантажів, положення технічних умов, тарифи... Та хіба все перелічиш? Але для Галини Володимирівни все це було під силу.

...Дід і бабуся Галини наприкінці 19 століття приїхали в Сарни з Росії. Дід мав фах машиніста І класу, заробляв чималі гроші. Тоді місто ділилося на дві частини. Ту, що нині ближча до центру, називали Поліська, а за коліями — Заполіська, теперішня вулиця Бегми – Польова, а 1 Травня – Лісова, бо ж тоді там все було вкриті полями та залісненими територіями, отож межували якщо не з лісом, то полем.

ПОТІМ почали будувати власні будинки. В основному навколо ріс ліс, який доводилося викорчовувати. Серед населення переважали українці, росіяни, білоруси, поляки.

Дід же побудував величезний гарний будинок у районі Заполіської, в якому мешкали, аж поки прийшли поляки. Польський уряд старшині роду, як закордонному спеціалістові, пенсію не виплачував. Сім'я потерпала матеріально, тож вирішили виїхати назад у Росію. Так сталося, що на той час із трьох синів великої родини залишився тільки один - батько Галини Володимир. Старший мешкав в Америці, а ще один, на жаль, загинув у Франції під Верденом під час Першої світової війни. Доньки також виїхали заміж і пороз'їжджалися хто куди. Син із Америки намагався хоч трохи підтримувати рідних грошима, але застеріг батьків, щоб не їхали в Росію, бо там уже радянська влада й не матиме змоги їм допомогти. Ось так сім'я Чікіних і залишилася в Сарнах, щоправда, продали свій ошатний дім і купили невеликий на Поліській стороні.

Галина народилася в жовтні 1937 року в родині Володимира Михайловича та Валентини Степанівни Чікіних. Мешкали разом із дідусем і бабусею. Вулиця, де проживали, називалася відразу після війни 17 Вересня, а потім - Белінського. У парку в приміщенні залізничного клубу діяла церква, а на місці колишнього танцмайданчика хотіли побудувати нову. Потім, як відомо, її розбомбили. Під час панування поляків Залізничну вулицю називали Колійова. Часто тато, мама й мала Галина повз польські бараки ходили в церкву. Пам'ятає, що в приміщенні, де нині залізнична лікарня, до війни мешкали машиністи. Місто розросталося. Приміром, біля бригадного будинку відразу звели ще два на дві сім'ї. Адже тут люди ще жили в землянках.

У часи Великої Вітчизняної німці змушували людей працювати на коліях. Більшість будівель біля залізниці у воєнні часи розбомбили. Адже окупанти мали намір знищити залізницю, а заодно страждали й людські помешкання. Згадала, як

одну добротну хату розгромила вщент осколочна бомба, зрівняла із землею, а там у ту мить перебували господарі з дочками й радянські вояки...

Досі залишилися у пам'яті моторошні моменти, коли німці, вдягнені в маскхалати, злі, немов цепні собаки, відступали й заглядали у вікна. Це було 11 січня 1944-ого, перед старим Новим роком. У хатині в кутку стояла ялинка, а вікна були низенькі. Вороги вже розуміли, що їм кінець, і скаженіли. Хвала Богу, їх минули. Але все одно час від часу ховалися в сусідів у погребі, а на ніч поверталися додому. І ось одного вечора мама нагодувала дітей і вклала спати на теплій печі. Аж посеред ночі почули російський говір — наші прийшли! Зайшли й до них. Усі радісні та щасливі, дітлахів вояки пригощали цукром, що на той час заміняв найсмачніші ласощі.

За декілька днів підводами почали звозити загиблих солдатів і хоронити прямісінько біля їх будинків (пізніше тіла перепоховали на території, де нині розміщений меморіал Солдатської слави). Потім військових розквартирували по оселях. Але ніхто з них надовго не затримувався, а на їх місце заселяли все нових і нових. Ось такі вони, воєнні будні. Після старого Нового року, який більш-менш спокійно відсвяткували, почалися страшенні бомбардування, що тривали від січня аж до червня. Звичайно ж, найбільше дісталось залізниці, а ще чомусь і території, де нині розташований райвійськкомат. Уже трохи пізніше дізналися, що в місті діяли німецькі диверсанти, які й видавали стратегічні місця. Жінка пригадала неприємний момент. Навпроти них жив капітан НКВС із родиною, і коли грянула війна, вони евакуювалися, залишивши чимало пожитків. І от однієї днини прийшли люди, одягнені у звичайний одяг, і винесли з будинку майже все.

Після війни в Сарнах залишилися жити батько, мати Галина та її сестра Тамара. Тяжкі випали післявоєнні роки. Мама, як і інше населення, ходила по селах і міняла речі на їжу. У 1944-ому Галина мала б іти в школу, але батьки пошкодували її. Надто маленькою та тендітною була. Отож пішла аж у 1945 році. Дівчинці двері гостинно відкрив навчальний заклад Львівської залізниці, що функціонував на вул. Березовій (тепер Лисенка). Там закінчила чотири класи, а потім, у 1949-ому, навчалася на вул. Миру, а вже в 1955 р. випускалася з новозбудованого приміщення.

Після школи поступала в Тимірязєвську сільгоспакадемію, дуже хотіла стати агрономом. Не пройшла за конкурсом. Коли Галина повернулася додому, батько влаштував її на залізницю. Адже до того відвідувала гурток юних залізничників і техніків, де заняття проводив машиніст із депо. У Рівному діяла мала Рівненська залізниця, яка є й нині. Діти там працювали з наставниками. Багато разів їздили на екскурсії на малі Львівську та Закарпатську. У ті часи дуже зацікавлювали молодь до співпраці.

Ось так за збігом обставин і Галина Чікіна потрапила на залізницю - станцію Сарни (вантажний цех). Згодом закінчила заочно технікум. Загалом же Галина Володимирівна за свою трудову діяльність обіймала декілька посад, починаючи з бюро знахідок і до касира. Після закінчення економічного технікуму їй пропонували іншу роботу, але залишилась на попередній. Так пропрацювала в товарній конторі станції Сарни нелегких 39 років. Оформляла перевізні документи на вантажі, вагони, контейнери в різні куточки держави й за кордон. Одно слово, через руки Галини Старши- нової пройшло безліч вантажів, від малих до багатотонних: льон, ліс, продукти харчування, зокрема сир, масло... Тяжким був період післявоєнної відбудови. Відколи розпочав діяльність СЗМТК, відправляли на БАМ металокопії. З труднощами, як то кажуть, справлялась, і рятувало те, що робота була позмінна. А коли не вистачало людей, працювали відразу за декількох.

- Надто тяжким був період, коли з Полісся відправляли картоплю в Харків і Донбас, — розповідає Галина Старшинова. - Ешелонами звозили її з усіх ліній у

Сарни, тут переважували та відправляли далі. Ночами суміщала дві спеціальності : і товарного касира, і прийомоздавача. Доводилося й документи оформляти, й на зважування бігати... І все ж треба швидко зробити, тому що з ваги забирають у вагон, і не дай Боже, щоб потяг затримався на декілька секунд. Це тепер, спостерігаю, поїзд затримується - й нічого страшного, а тоді хвилина запізнення - і вже біда. Усього було...

А скільки накручували кілометражу, бігаючи від товарної контори на станцію і назад. Бо ж і бухгалтерія, і кадри, і керівники - там, до того ж, потрібно було здавати готівку, яку також приймали касири. Ось так і трудилася 39 років наша героїня, жодного разу не пожалівшись, ніколи ніхто не чув, щоб бідкалася. З усіма намагалася ладнати. Багато начальників (Пайков, Лесік, Соболев, Радзивілов, Рибалов, Сай, Ступницький, Кліменко, Бортнік) як у товарній конторі, так і на станції змінилися відтоді. З усіма налагоджувала професійний контакт і робота йшла злагоджено та кваліфіковано.

Згадала Галина Володимирівна і миті відпочинку та розваг. Як і належить, на залізниці був, як ще їх тоді називали, червоний куточок, де проводили комсомольські зібрання, партійні засідання й урочисті вечори. Там пройшла її юність. Не забуде ніколи, яким тоді був парк. Усі міські гуляння, а надто День залізничника, святкували тільки там. Взагалі це свято відзначали по-особливому феєрично, помпезно, з грандіозними концертами, нагородженням найкращих працівників.

Згодом і в Сарни прийшли зміни: з локомотивного зробили обертове депо, а відділення залізниці було там, де нині вузлова поліклініка ст. Сарни. Трохи пізніше все передали у відомство в Рівному, і це була Ковельська залізниця, а ще пізніше, об'єднавшись, - Львівська. Минув певний час, і підприємство перейшло на «білоруський» метод маршрутизації. Тоді всі старші працівники та пенсіонери пішли на заслужений відпочинок. Галина Старшинова залишилася й продовжувала працювати з молоддю. Багатьом передала свої знання. Деякі й досі вдячні наставниці, яка дала їм дорогу в життя.

За значний вклад у розвиток держави, благополуччя співвітчизників жінку нагородили величною відзнакою – орденом Трудового Червоного прапора, який вручили в серпні 1986 року, в переддень святкування Дня залізничника в Рівному, в облмуздрамтеатрі. Дуже хвилювалася того дня. Трохи заспокоїлася, коли вже розпочався концерт.

СІМЕЙНИМИ вузами героїня об'єдналася з Вадимом Старшиновим у 1958 році. Познайомилася з майбутнім чоловіком на танцмайданчику. Служив Вадим тоді у військовій частині в Сарнах. Одружились. Чоловік мав золоті руки: і руську піч, і баню в той час змайстрував у дворі сам. У будинку і біля нього завжди порядок і затишок. Виростили двох синів - Сашка та Сергія. Впродовж життя за будь-якої можливості намагалися подорожувати історичними та цікавими містами. І звідусіль у сімейному архіві є фото на згадку.

Прикро, але випали на долю жінки й трагічні події. Однієї осінньої ночі в оселю прийшла біда — не стало сина Сергія. Чоловік на той час уже тяжко хворів, але міг би ще трохи довше прожити, якби не смерть сина... Жінка вірить, що тоді її Бог тримав на цьому світі, бо інакше не винесла б такої муки. А ще добре, що поруч був син Олександр із невісткою, які підтримали матінку й досі не залишають її саму. Щодня провідують. Має четверо внуків: Артема, Олену, яка мешкає в Кузнецовську, вже подарувала бабусі двох правнуків - Дарину й Андрія, а ще Тетяну й Вадима, вони, закінчивши Львівський університет МНС, живуть і працюють у Львові.

Під час спілкування переконувалася, наскільки Галина Старшинова скромна жінка. І не дивно, адже батько, Володимир Михайлович, був чесною людиною, ніколи

й нікого не обманув і не підвів, а завжди допомагав і виручав у важку хвилину. Віддавши 39 років товарній конторі станції Сарни, заробивши знану відзнаку - орден Трудового Червоного прапора, медалі «За трудовое отличие» і «Ветеран труда», вона все ж твердила що особливих заслуг не має. Та дооре, що її працю оцінили керівництво, колеги, рідні та друзі й шанують досі. Вірю, таких людей завжди поважатимуть і нащадки.

Вікторія Колядич